

Stridigheder af retlig Art eller om Fortolkningen af én Traktat skal indbringes for Voldgiftsretten i Haag, medmindre de angaar Livsinteresser, Uafhængighed eller Ære eller berører tredie Stats Interesse. Denne Traktattype fastholdes i de følgende Aar af Stormagterne England, Frankrig og de Forenede Stater.

Den første danske Voldgiftskonvention fra denne Periode afsluttedes med Nederlandene den 12. Februar 1904. Denne Konvention er bemærkelsesværdig derved, at to europæiske Stater her for første Gang enedes om, at alle Stridigheder uden Undtagelse skulde afgøres ved Voldgift. Danmark afsluttede derefter i Tiden indtil Krigen Voldgiftskonventioner med i alt 12 Stater, nemlig foruden med Nederlandene med Rusland 1. Marts 1905 (maa anses som bortfaldet); med Belgien 26. April 1905 (erstattet af ny Konvention af 3. Marts 1927); med Frankrig 15. September 1905 (senere ændret 9. August 1911, erstattet af Konventionen af 5. Juli 1926); med England 25. Oktober 1905 (senere fornyet); med Spanien 1. December 1905 (afløst af ny Konvention af 14. Marts 1928); med Italien 16. December 1905; med Portugal 20. Marts 1907; med de Forenede Stater 18. Maj 1908 (udløbet, ikke fornyet); med Sverige 17. Juli 1908 (erstattet af Konvention af 14. Januar 1926); med Norge 8. Oktober 1908 (erstattet af Konvention af 15. Januar 1926) og med Brasilien 27. November 1911.

Voldgiftskonventionerne med Italien, Portugal og Brasilien er af samme Type som den med Nederlandene afsluttede, dog at den brasilianske Konvention tager Forbehold med Hensyn til Stridigheder, der berører nogen af Parternes Forfatning. Konventionerne indeholder ogsaa den saakaldte „danske Bestemmelse“, hvorefter Stridigheder mellem den ene kontraherende Stats Undersaatter og den anden kontraherende Stat ikke skal underkastes Voldgift, men indbringes for den sidstnævnte Stats Domstole.

Af de andre 8 før Krigen afsluttede Voldgiftskonventioner angaar den engelske, franske, amerikanske og belgiske kun ret-

lige Stridigheder, den sidste dog tillige Stridigheder angaaende Pengekravs Størrelse. Alle 8 Konventioner tager det Forbehold, at Stridigheder, som rører en Parts Uafhængighed, er undtaget fra Voldgift, ligesom de alle med Undtagelse af den dansk-norske indeholder tilsvarende Forbehold med Hensyn til Landenes Livsinteresser, 3, nemlig Konventionerne med Frankrig, England og de Forenede Stater, har desuden optaget Forbehold angaaende Staternes Ære og tredie Stats Interesser. I Konventionerne med Norge og Belgien er optaget Undtagelser fra Forbeholdene, idet alle Tvistigheder angaaende Traktatfortolkning er underkastet Voldgift. Lignende nøjere specificerede Undtagelser er optaget i den dansk-franske Konvention. Imidlertid er, som det fremgaar af det foregaaende, kun en af disse 8 indskrænkede Voldgiftskonventioner, nemlig den dansk-britiske, endnu i Kraft, medens de andre 7 enten er bortfaldet eller erstattet med mere moderne Traktater.

Endvidere kan fra Tiden før Krigen nævnes den med de Forenede Stater den 17. April 1914 afsluttede Traktat om Nedsættelse af en staaende Undersøgelseskommission, til hvilken alle Stridigheder, der maatte opstaa mellem Parterne, skal henvises til Undersøgelse og Betænkning, idet Parterne forpligter sig til ikke at erklære Krig eller paabegynde Fjendtligheder, saa længe Kommissionens Undersøgelser ikke er tilendebragt og dens Betænkning afgivet.

I Tiden efter Krigen har Danmark afsluttet saavel en Række rene Forligskonventioner som Voldgiftskonventioner og nogle blandede Forligs- og Voldgiftskonventioner.

Med Hensyn til *Forligskonventionerne* er disse indgaaet i Henhold til en af den 3die Folkeforbundsforsamling i 1922 vedtagne Beslutning, hvori Forsamlingen henstillede til Forbundsmedlemmerne at afslutte Overenskomster om Oprettelse af staaende Forligsnævn og samtidig udarbejdede en Model til saadanne Overenskomster. I Henhold til denne Beslutning har Danmark afsluttet rene Forligsoverenskomster